

УДК 321.01:911.3:81'373'42

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2020.31.26>

ФЕНОМЕН «КРАЇНИ» І «ДЕРЖАВИ» У СУЧАСНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Василь Шушлян

*Запорізький національний університет,
факультет соціології та управління, кафедра політології,
вул. Жуковського, 55-А, 69063, м. Запоріжжя, Україна*

У сфері політичних досліджень часто використовуються, на перший погляд, відомі та доволі вивчені терміни. Однак в умовах глобалізації загальноприйняте тлумачення цих термінів набуває нового смислу, адаптуючись до сучасних викликів та завдань. Різниця кількості країн та держав у світі актуалізує необхідність більш чіткого та глибинного розмежування понять. Тракткування термінів «країна» та «держава» на сучасному етапі розвитку політичної науки і стало фокусом уваги нашої розвідки. У статті здійснено аналіз останніх наукових здобутків стосовно цієї тематики як вітчизняних, так і закордонних авторів. Досліджено основні структурні елементи термінів з боку структурного та системного підходу. Виокремлено ключові риси понять «країна» та «держава» як на побутовому, так і на науковому рівнях пізнання. Наведено низку наукових концепцій, згідно з якими можна окреслити основні теоретичні відмінності між країною та державою. Через відсутність чіткої структурної моделі аналізу понять запропоновано окремі характеристики, за якими можна з'ясувати наукову диференціацію наведених термінів. У публікації визначено особливості тлумачення термінів залежно від їх вивчення та тематики наукового дослідження. Розвиток та високий попит саме прикладних політичних досліджень призводить до потреби розмежування об'єкта досліджень у сфері країно- та державознавства.

У підсумку зроблено висновки стосовно природи термінів «країна» та «держава» та визначено причини їх синонімічного трактування. Окреслено наукові перспективи подальшого розвитку цього напрямку як у теоретичному, так і у прикладному аспекті. У публікації обґрунтовано необхідність диференціації вищезазначених термінів у сучасному політичному дискурсі. Така диференціація необхідна в умовах технологізації світу політичного для більш якісного реагування на сучасні проблеми і виклики та забезпечення чіткого, осучасненого трактування об'єкта дослідження. Аналіз основних положень публікації цих понять на побутовому рівні не є досить очевидним та необхідним, тоді як у сфері політичних досліджень відсутність чіткого розмежування призводить до хаотичності відображення сутності об'єкта дослідження.

Ключові слова: країна, держава, структура, країнознавство, державознавство.

У сучасних наукових дослідженнях часто використовуються терміни, які, на перший погляд, є досить відомими як у науковому, так і на побутовому рівні. Втім ускладнення та трансформація сучасного світу у добу глобалізації вимагає від науки перегляду та адаптації певних понять і категорій, тлумачення яких донедавна можна було вважати усталеними, за аксіомами.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Політична наука досліджує найбільш динамічні, контраверсійні процеси суспільного розвитку та намагається пояснити природу феноменів, подій, ситуацій, котрі здебільшого або вже відбулися, або ж в очікуванні своєї науково-евристичної операціоналізації, або ж вимагають переосмислення. Саме з цієї причини й виникає

потреба в осучасненні тлумачень певних понять або (як у нашому випадку) у більш чіткій їх диференціації.

На побутовому рівні поняття «держава» та «країна» визначаються як слова-синоніми. Водночас у наукових дослідженнях вони застосовуються як терміни, котрі схожі за смыслом, проте не завжди автори надають значення різниці між цими загальновідомими словами. Відмінність між термінами «держава» та «країна» актуалізується у сфері політичних досліджень, адже у добу інформаційного суспільства держава, як основний суб'єкт світу політики, набуває нових функцій, адаптується та реагує на сучасні виклики, що не може не відобразитись на визначенні цього поняття у науковому середовищі. Країна у сучасних умовах інформатизації також не сприймається лише у географічно-просторовому вимірі, а формує певний ряд асоціацій, котрі пов'язані не лише із розташуванням чи природними ресурсами певної території. До того ж більшість досліджень цієї тематики мають теоретичний характер, де об'єктом дослідження виступає певна ідеальна модель «держави» або «країни». У таких умовах дослідник має змогу повного аналізу багатьох аспектів та складників цих понять. Разом із тим у прикладних дослідженнях доречно говорити саме про феномен «країни» чи «держави» як про окреме явище, складник об'єктивної реальності.

Актуальність нашої наукової розвідки зумовлена також технологізацією сучасної політичної науки, яка вимагає більш чіткого та глибинного визначення об'єкта дослідження. «Держава» є однією з основних категорій політичної науки, виступає об'єктом у численних дослідженнях політичної науки, часто вживається поряд з поняттям «країна», що у підсумку призводить до певної смислової неузгодженості та протиріч у державознавчих та країнознавчих дослідженнях. Різниця кількості країн та держав у світі змушує нас приділити більше уваги цим поняттям, адже вони мають різний зміст та відображають різні властивості об'єкта, і будь-яка з визнаних країн може бути розглянута і як держава, і як власне країна. Така відмінність є найбільш актуальною саме у сфері політики, позаяк формується багато нових визначень: країни-союзники, держави-партнери, стратегія розвитку держави або ж країни, імідж держави або імідж країни. Проблемна ситуація полягає у тому, що в сучасних умовах політична наука не завжди ефективно реагує на певні виклики часу та може пояснити суспільні протиріччя, запропонувати ефективні шляхи врегулювання конфліктних ситуацій. Розвиток та високий попит саме прикладних політичних досліджень призводить до того, що науковцям необхідно за короткий проміжок часу представити результати свого дослідження та надати рекомендації щодо подальших можливих дій замовника. Отже, для чіткого формулювання цих визначень ми маємо виважено провести демаркацію змісту та характеристик понять «держава» та «країна», з'ясувати їх смислове наповнення.

Метою статті є політологічний аналіз понять «держава» і «країна», їх операціоналізація через виокремлення первинних та вторинних ознак.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується зазначена стаття. У сучасному науковому дискурсі вищезазначені поняття часто-густо досліджуються як слова, котрі схожі за смыслом, особливої уваги їх диференціації не приділяється. «Країна» як ключовий об'єкт дослідження розглядається у міждисциплінарному напрямі знань країнознавства. Основи комплексного країнознавчого підходу були сформовані у другій половині ХХ ст. – концепція географічно-країнознавчого синтезу полягала у необхідності єдиного погляду на природні, економічні і соціальні явища, котрі відбуваються у географічному просторі. Інстру-

ментом для реалізації такого підходу стали комплексні країнознавчі характеристики, які є немовби «паспортом» певної території й однією із поширених і ефективних форм доведення актуальної, соціально корисної інформації про країни світу до різних груп споживачів. Проте не існує єдиної загальної наукової схеми країнознавчої характеристики. Науковці розробляють власні схеми типових комплексних країнознавчих характеристик, котрі демонструють відсутність загальноновизнаних підходів щодо структури країни. Ця сфера знань приділяє значну частину уваги фізико-географічним чи суспільно-географічним дослідженням. Лише на сучасному етапі розвитку країнознавчі дослідження почали набувати комплексного характеру. Розвиток напряму країнознавства представлений переважно географічним підходом.

Концепція проблемного країнознавства розроблена в 60–70-ті роки ХХ ст. в інституті географії АН РСРС. Один з її засновників Я. Машбиць на основі теоретичних положень М. Брянського запропонував проблемний підхід в економіко-географічному країнознавстві зарубіжного світу об'єднати всю проблематику у три групи: 1) проблеми, що мають велике значення під час вивчення всіх країн та регіонів; 2) проблеми, важливі для країн певного типу і рівня розвитку; 3) проблеми, специфічні для певної країни (регіону).

Згодом автором була розроблена нова схема комплексної характеристики країн, яка охоплює 11 тематичних блоків, що об'єднують підходи традиційного і проблемного країнознавства: 1) своєрідність території; 2) територія і географічне положення; 3) історико-географічні етапи; 4) природа і природокористування; 5) населення і культура; 6) господарство; 7) розселення; 8) суспільство; 9) райони; 10) стан довкілля; 11) перспективи [9].

Концепція полюсів зростання виникла на Заході, загалом є концепцією регіональної економіки. Сформульована французьким економістом Франсуа Перру (1903–1987). Згідно з цією концепцією розвитку виробництво у різних галузях господарств відбувається нерівномірно. Завжди можна виділити динамічні галузі, які переважно стимулюють зростання економіки, є «полюсами розвитку». Здебільшого таким полюсом є місто, іноді район, який внаслідок концентрування має сприятливий господарський вплив на оточення.

Концепція глобальних (світових) міст належить до найновіших концепцій. Висунута Дж. Фрідманом, який для виділення глобальних міст використовував такі критерії: 1) чисельність населення; 2) роль міста як великого фінансового центру; 3) ступінь концентрації штаб-квартир ТНК; 4) важливість міжнародних функцій і наявність міжнародних організацій; 5) швидке зростання сфери ділових послуг; 6) концентрування обробної промисловості; 7) роль великого транспортного вузла.

В Україні в радянський період класичне географічне країнознавство було представлене незначною кількістю публікацій, функціонували спеціалізовані відділи в Секторі географії АН УРСР. Як правило, країнознавчими вважались публікації, дисертації та навчальні дисципліни, які насправді стосувались більш вузької предметної сфери – соціально-економічної географії зарубіжних країн. Водночас програми підготовки фахівців передбачали ознайомлення з концепціями К. Ріттера, Е. Реклю, А. Гетнера, П.П. Семенова-Тян-Шанського, М.М. Баранського, В.А. Анучія та ін. [7, с. 28].

Лише з набуттям незалежності Україною цей напрям досліджень почав користуватись попитом серед наукового товариства. Адже постала проблема вивчення інших країн з метою забезпечення ефективної співпраці. Українське країнознавство акцентує увагу на вивченні іноземних країн, не приділяючи належної уваги нагальним потребам України в цій сфері. Також розвиток цієї дисципліни має регіональний характер, що позбавляє його єдиного концептуального бачення України як великої території з власними інтересами. Реакційний характер цього напряму знань призводить до накопичення часткових знань

стосовно окремих регіонів, не пропонуючи теоретичної вітчизняної концепції сутності країни. Головним центром розвитку класичного країнознавства є Київський національний університет ім. Тараса Шевченка і Львівський національний університет ім. Івана Франка. На сучасному етапі країнознавчі дослідження мають переважно природно-історичне і соціально-економічне спрямування, що зумовлюється особливостями історико-географічного розвитку людства на початку XXI ст. [6, с. 18].

«Держава», на відміну від «країни», виступає об'єктом досліджень переважно в історії та теорії держави і права. Значна увага приділяється окресленню характеристик держави та формулюванню універсального визначення цього багатогранного суспільного явища. Втім дослідження орієнтуються лише на окремі складники держави, а саме: суверенітет, населення, державні інститути, наявність публічної влади або окремі аспекти регулювання соціально-політичного життя шляхом законотворчої діяльності.

Незважаючи на те, що у науковій літературі знайшло широке відображення осмислення природи і ролі держави, її устрою, «держави» вивчається у історико-правовому або соціологічному аспекті, у вітчизняній науці категорія «сутність держави» не вивчалась на глибинному (фундаментальному) рівні. Автори, котрі торкаються цієї тематики, роблять це переважно в рамках навчальних посібників або у наукових статтях, серед них – М.І. Байтін, О.М. Бандурка, Л.С. Мамут, А.Д. Машков, В.І. Пантін, М.В. Цвік та ін. [12, с. 32].

Тож залишається дискусійним та перспективним у вивченні питання, що ж саме вважати державою, яка її сутність та основні ознаки. Станом натеper «держави» не досліджується як окрема багатофункціональна структура, котра вміщує елементи різноманітного профілю та їх основні тенденції розвитку і трансформації у сучасних умовах.

Слід зазначити, що і в першому, і у другому випадку відсутня загально визнана та прийнята за основу науковим середовищем система структурних елементів аналізу понять, комплексної структури країни чи держави.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поняття «країна» у тлумачному словнику визначається як територія, що становить єдність із погляду історії, природних умов, населення тощо [2, с. 282]. Таке визначення акцентує увагу на територіальній атрибуції феномена країни, його можна умовно розуміти у значенні слова «край», котре своєю чергою визначається як територія з великою кількістю будь-чого або будь-кого. Таке тлумачення виглядає досить простим на перший погляд, але на побутовому рівні неможливо не звернути увагу на комплексний характер феномена країни, котрий включає в свою основу природу, населення, історію, економіку, культуру певної великої території.

У царині політичних досліджень пропонується таке визначення: країна – територія, що має певні кордони, користується державною незалежністю (суверенітетом) або перебуває під владою іншої держави та позбавлена самостійності [5, с. 352]. Тож у політичному відношенні поняття «країна» уособлює у собі певну територію, яка визначається чіткими кордонами, має власний суверенітет (непорушність кордонів) та включає у свій зміст характеристику певних особливостей: природних, історичних, етнічних, економічних чи культурних, що представлені на відносно великій території. З'ясувати ключові ознаки держави можна із галузі знань країнознавства як напряму політико-географічних досліджень, що визначає своїм об'єктом дослідження великі регіони, природні особливості, склад населення та економічний потенціал окремої території.

Як відомо, країнознавство – це наукова та навчальна дисципліна, яка займається комплексним вивченням країн, систематизує й узагальнює різноманітні дані про них. Відповідно, основну частину її об'єкта становлять країни як основні одиниці соціально-по-

літичної організації світу, а основним продуктом країнознавчих досліджень є комплексні країнознавчі характеристики країн.

До оцінки розвитку країнознавства доцільно використати два взаємодоповнюючі підходи: суто географічний і широкий міждисциплінарний. У чому полягає коріння наукового країнознавства і регіоназнавства в географії? Цю підсистему географічного знання зазвичай називають регіональною географією. Вона орієнтована на комплексне вивчення якісно своєрідних частин або фрагментів геопростору – країн, регіонів, всередині країни і регіонів світу як груп країн, виявлення тенденцій, проблем і перспектив їх розвитку. Водночас географи відчувають зростаючу конкуренцію з боку представників інших галузей знань. Предметне поле країнознавства успішно розробляють також політологи, економісти, етнологи, культурологи та ін. Країнознавство нині являє собою широку сферу міждисциплінарних наукових досліджень, до того ж очевидна «міграція» географічних ідей у суміжні галузі знань.

Сформований у середині ХХ ст. напрям комплексних країнознавчих досліджень пропонує акцентувати увагу на таких характеристиках країни, як:

- територія та географічне розташування (площа, особливості рельєфу, клімату, фізико-економічне та політико-географічне положення);
- природа та природокористування (особливості природних умов, рослинний та тваринний світ, забезпеченість ресурсами, всесвітньо відомі природні пам'ятки);
- народонаселення (кількість та етнічний склад населення, його структура, тривалість життя, розміщення, міграція, типи поселень);
- суспільство (державний устрій і форма правління, політичний режим, особливості політичної та правової системи, етимологія назви країни, державна та національна символіка, образ країни у науковому та загальнокультурному дискурсі);
- історичний розвиток (етапи територіального розвитку, зміна форм державного устрою та правління, а також державних утворень, котрі функціонували на території країни в різні історичні періоди, еволюція форм природокористування, розміщення господарств і населення в історичній ретроспективі);
- господарство (провідні галузі промисловості сільського господарства, транспорту, сфери послуг);
- територіальна структура економіки й економічні райони;
- культура (етнографічні особливості, традиції, культурні пам'ятки, внесок у світову культурну спадщину видатних діячів науки, літератури, музики, образотворчого мистецтва).

Саме завдяки цим характеристикам маємо комплексне розуміння феномена «країна». Першорядну увагу слід звернути на його об'єктивний характер, адже країна включає в себе перелік особливостей, що притаманні чітко визначеній території та мають відносно статичний характер; ці складники можуть варіюватись лише у середньостроковій чи довгостроковій перспективі.

Що ж стосується визначення сутності терміна «держава», то у тлумачному словнику він характеризується як апарат політичної влади у суспільстві [2, с. 286]. Держава – це суто політична організація, яка має суверенітет, спеціальний апарат управління та примусу, та встановлює власний порядок управління на окремій території. Таке визначення акцентує увагу на певній організаційній діяльності апарату управління, наявності елементів політичної влади та механізмів впливу не лише в рамках визначених кордонів. На побутовому рівні держава асоціюється передусім із владою та механізмами її реалізації. У філософському аспекті держава – відповідним чином організована суспільна структура,

здатна здійснювати найвищий контроль над деякими аспектами поведінки людей на певній території з метою підтримувати лад у суспільстві [13, с. 150]. Таке визначення змушує нас згадати про всеохоплюючий характер держави, бо контроль над деякими аспектами людської поведінки в сучасних умовах з боку держави надзвичайно складно переоцінити. До того ж у галузі політичного управління сутність держави визначається як центральний та основний інститут політичної організації суспільства, соціально-політичний механізм, що виникає в суспільстві з метою організації й упорядкування соціально неоднорідного суспільства, вирішення конфліктних ситуацій, забезпечення відповідного рівня соціальної стабільності системи, її цілісності та безпеки [5, с. 141].

Ключовими ознаками держави можна назвати такі:

– економічна – ця ознака характеризує економіку держави, яка забезпечує систематичне виробництво товарів та послуг; визначає механізм функціонування апарату політичної влади та системи розподілення ресурсів і їх відновлення всередині держави;

– соціальна – демонструє властивості соціальної сфери, соціальну диференціацію, формування груп з конкурентними інтересами, становлення людини як відносно автономного суб'єкта соціальних відносин, котрий усвідомлює власні потреби та інтереси; наявність окремих великих груп людей, диференціація котрих забезпечує функціонування та часткову самоорганізацію суспільства, формує механізми вираження інтересів цих груп та способи реалізації їх потреб чи вимог;

– кратологічна – демонструє організацію політичної та соціальної влади в державі, для яких характерний розподіл сфер впливу; ця ознака відображає характер виникнення та забезпечення професійних органів влади; визначає механізми, котрі забезпечують реалізацію владних повноважень, методи та публічність прийняття та реалізації управлінських рішень;

– ідеологічна – відображає якість духовної сфери суспільства, диференціацію суспільної свідомості; появу самостійних видів соціальних норм, а також і норм юридичних, які надали змогу узгодити конкурентні інтереси цивілізованим способом (прийнятним) не лише всередині окремого соціуму, але й за його межами.

Також ключовою ознакою держави завжди є її суверенітет. Проте саме стосовно визначення держави слід акцентувати, що це управлінський суверенітет, котрий поширюється на можливість самостійно приймати управлінські рішення та позбавити цей процес від стороннього впливу. В сучасних умовах глобальних комунікацій дефініція суверенітету лише в територіальному аспекті є, на наш погляд, не зовсім репрезентативною.

Залежно від тематики дослідження вибір складових елементів може варіюватись, адаптуючись до мети та завдань дослідження. Слід зазначити, що особливість цього напряму наукового пізнання полягає у високому рівні суб'єктивності та невідповідності теоретичних моделей стосовно емпіричного знання (досвіду). Тому у сучасних дослідженнях доречно говорити про вивчення феномена «країна» або «держави» як сприйняття у свідомості проєкції певного об'єкта. Будь-яка система складових елементів є унікальною для кожної окремо визнаної території, через що не завжди вдається використовувати всі вищезазначені складові елементи. Більш правильним з наукової точки зору буде твердження, що феномен країни у сучасному політичному дискурсі базується на об'єктивних складниках певної території, тоді як феномен держави має у своїй основі складові елементи суб'єктивного характеру.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, зазвичай «країна» та «держава» часто вживаються як слова-синоніми. У тлумачному словнику під час визначення поняття «країна» зазначається, що у загальному житку це те

й саме, що і держава, різниця лише у тому, що держава характеризується наявністю апарату державної влади. Спільна характеристика цих понять полягає у тому, що вони мають комплексний характер, передбачають наявність певних елементів, необхідних для того, щоб окрему територію назвати країною чи певну організацію назвати державою. Визначивши ці елементи, ми можемо стверджувати, що поняття «країна» включає в себе об'єктивні характеристики, тоді як «держава» передбачає наявність владно-управлінського складника, що завжди має суб'єктивний характер.

Таким чином, поняття «держава» та «країна» схожі за змістом, частково є суміжними поняттями та близькими за значенням. Основна відмінність полягає в тому, що держава – це передусім форма організації людей, а країна – це певна територія з народом, що проживає на ній.

Диференціація цих понять на побутовому рівні не є досить очевидною та необхідною, тоді як у сфері політичних досліджень відсутність чіткого розмежування призводить до хаотичності відображення сутності об'єкта дослідження. Кількість держав та країн різна, тому, вибираючи напрям дослідження, слід чітко усвідомлювати та використовувати цю відмінність для більш якісної систематизації. Присутність перетину характеристик понять «країна» та «держава» зумовлюється комплексним характером досліджень країнознавства та державно-правових досліджень. Неможливо вивчати політичну організацію населення, ігноруючи фізико-географічні особливості території. Акцентуючи увагу на ключових відмінностях цих понять, політична наука отримує новий інструментарій для вивчення та систематизації неоднорідних даних про державу чи країну.

Вивчаючи зазначені поняття, теоретична політична наука може спиратись на широкий структурний аналіз, формулюючи нові чисельні визначення термінів. Розширення складових елементів держави чи країни детермінує їх смислово схожість, що призводить до некоректних висновків у дослідженнях прикладного характеру. Задовольняючи сучасний попит на дослідження прикладного характеру, більш доцільно говорити про феномен «держави» чи «країни», адже у практичній площині об'єкт спостереження формує власну модель складових елементів. Тобто за унікальних просторово-часових умов ми справді можемо досліджувати окремі складники певної «великої території» і залежно від вибраних складників для наукового аналізу використовувати дефініцію «країна» або «держава».

Високий рівень суб'єктивності таких досліджень призводить до того, що неможливо сформулювати універсальну дефініцію країни чи держави. У будь-якому науковому дослідженні ці багатогранні терміни вживаються лише у визначеному автором аспекті. Тобто використовується лише частина складових елементів залежно від тематики дослідження. Така ситуація є повністю прийнятною для сучасної політичної науки, адже всі спроби компаративістики винайти універсальну структуру певного об'єкта не були успішними. Мета викладеного матеріалу не закликає до створення універсальної структури для наукового вивчення країни чи держави, а радше необхідно приділити більше уваги диференціації понять та усвідомити можливість фрагментарного аналізу, тим самим позбавившись від смислового перевантаження термінів.

Диференціація цих понять формує новий інструментарій для операціоналізації міждисциплінарних, суміжних термінів та понять, що дасть змогу в кожному окремому випадку раціонально використовувати наявні методи наукового пізнання. Перед сучасними науковцями постає виклик забезпечення генерації нового знання, нових ідей і концепцій теоретичного узагальнення практичного досвіду, забезпечуючи реалізацію евристичної функції науки.

Список використаної літератури

1. Вегера С.А. Особистість, держава і суспільство: взаємна відповідальність. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 5. С. 8–24.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Дністрянський М.С. Політична географія України. Львів : Коло, 2014. 346 с.
4. Клімова Г.П. Держава в політичній системі суспільства / Г.П. Клімова, О.В. Клімов. *Гуманітарний часопис*. 2006. № 3. С. 94–99.
5. Ковбасюк Ю.В. Енциклопедичний словник з державного управління / Ю.В. Ковбасюк, Ю.В. Трощинський, Ю.П. Сурмін. Київ : Формат, 2010. 820 с.
6. Кривонос Р.А. Країнознавча характеристика як засіб отримання та передачі наукового знання про країни світу. *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2015. № 9. С. 14–26.
7. Лизогуб В.А. Країнознавство : курс лекцій. Харків : Право, 2017. 368 с.
8. Лук'янець В.С. Фундаментальна наука і науковий світогляд у перспективі ХХІ сторіччя. *Філософська думка*. 2006. № 3. С. 3–25.
9. Основні концепції та гіпотези економічної географії світу. *ГЕОГРАФІКА*. 2010. URL: http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/ekonomichna_geografija_zarubizhnikh_krajinj/osnovni_konceptsi_ja_gipotezi_ekonomichnoji_geografiji_svituj/64-1-0-838.
10. Микешина Л.А. Філософія познання проблеми епістемології гуманітарного знання. Москва, 2008. 624 с.
11. Немец Л.Н. Основы социальной географии : учебное пособие / Л.Н. Немец, Е.Ю. Сегида, Ю.Ю. Сильченко. Харьков : Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, 2014. 112 с.
12. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : посібник. Київ : КНТ, 2009. 520 с.
13. Шинкарук В.І. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук, Л.В. Озадовська, Н.П. Поліщук. Київ : Абрис, 2002. 742 с.

**THE PHENOMENON OF “COUNTRY” AND “STATE”
IN MODERN POLITICAL DISCOURSE****Vasil Shushlyan**

*Zaporizhia National University, Faculty of Sociology and Management,
Department of Political Science
Zhukovsky str., 55-A, 69063, Zaporizhia, Ukraine*

At first sight famous and quite studied terms are used in the field of political research. But in terms of globalization common definition of these terms takes new meaning, adapting to modern challenges and tasks. The article is devoted to the study of definition of terms “country” and “state” during the first stage of political science development. The analysis of the latest scientific achievements concerning the studied topic was done. Main elements of terms were studied using structural and systematic approach. The difference in quantity of states and countries in the world needs more precise and deep distinction of terms. Key features of terms “state” and “country” were defined on the scientific level and in everyday use. Several scientific conceptions were represented, according to which theoretical differences between “state” and “country” were proved. Certain features for scientific differentiation of studied terms were proposed due to the lack of well-defined structural model of analysis. The development and high demand for applied political research lead to need for differentiation of the object of study in the area of state and country studies. Features of term interpretation depending on the subject of scientific research were

examined. Conclusions concerning the origin of terms “country” and “state” were drawn and reasons for the synonymous interpretation were defined.

Scientific perspectives of further development of the problem were drawn in theoretical and applied aspects. The need for differentiation of the terms in the modern political discourse were under consideration. Such differentiation is needed in conditions of technologization of political world for more positive reaction on modern issues and challenges and provides modern and precise definition of the object of study. The analysis of the main statements of the article in everyday day is not essential, but in the area of political studies the lack precise differentiation leads to chaotic reflection of the object of study. Differentiation of these concepts forms a new tool for the operationalization of interdisciplinary terms.

Key words: country, state, structure, country studies, state studies.